

PANEL RHIANT CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Mawrth, 2019

YN BRESENNOL:	Dr Gwynne Jones (Prif Weithredwr) (Cadeirydd) Y Cynghorydd Llinos Medi Huws (Arweinydd ac Aelod Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol) Y Cynghorydd Alun Mummery (Aelod Portffolio Tai a Chefnogi Cymunedau) Y Cynghorydd Richard Griffiths (Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol) Y Cynghorydd Margaret M. Roberts (Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio) Barbara Jones (Cymdeithas Gofalwyr Maeth Ynys Môn) Liz Fletcher (BIPBC) Fôn Roberts (Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd) Huw Owen (Swyddog Adolygu Annibynnol) Llyr Bryn Roberts (Rheolwr Gwasanaeth, Gwasanaethau Plant) Keith Walters (Arweinydd Ymarfer - Tîm Lleoli Plant) Ann Holmes (Swyddog Pwyllgor)
YMDDIHEURIADAU :	Y Cynghorydd R. Meirion Jones (Aelod Portffolio Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuenctid) Mr Alwyn Jones (Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol Dros Dro), Rona Jones, Dawn Owen (Swyddogion Adolygu Annibynnol)

1 DATGAN DIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o ddiddordeb.

2 COFNODION CYFARFOD 10 RHAGFYR, 2018

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod blaenorol y Panel Rhiant Corfforaethol a gynhaliwyd ar 10 Rhagfyr, 2018, a chadarnhawyd eu bod yn gywir.

3 MATERION YN CODI

- **Lleisiau o Ofal Cymru**

Dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth (Gwasanaethau Plant) ei fod wedi adrodd i gyfarfod blaenorol y Panel ar fenter ar y cyd arfaethedig gyda Lleisiau o Ofal Cymru - un o'r asiantaethau gwirfoddol mwyaf blaenllaw yng Nghymru am weithio gyda phlant sy'n derbyn gofal - i sefydlu grŵp cyfranogi misol ar gyfer plant a phobl ifanc sydd â phrofiad o ofal i helpu i gyd-gynhyrchu Strategaeth Plant sy'n Derbyn Gofal a Gadawyr Gofal. Byddai'r prosiect lle byddai Lleisiau o Ofal Cymru yn cynnig cyngor a chefnogaeth ar gyfranogiad a rhianta corfforaethol, yn rhedeg am o leiaf ddeuddeg mis ar gost o £ 16,500 y flwyddyn a byddai

ganddo hefyd werth etifeddiaeth o ran sefydlu'r modd y gall plant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal gan yr Awdurdod barhau i gael llais y tu draw i oes y prosiect, a hefyd o ran sicrhau bod eu cyfranogiad yn ystyrllon a bod i'r cyfranogiad hwnnw ganlyniad pendant ar ffurf Strategaeth ar gyfer Ynys Môn i Blant sy'n Derbyn Gofal a Gadawyr Gofal. Dywedodd y Swyddog ei fod wedi cysylltu â phartneriaid y Gwasanaeth yn fewnol ac yn allanol i gael gwybod a fyddent yn gallu cyfrannu tuag at gost y prosiect ac hyd yn hyn bod Gwasanaethau Addysg a Thai y Cyngor wedi cadarnhau eu parodrwydd i wneud cyfraniad o'r fath. Roedd Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru wedi cadarnhau trwy lythyr nad oedd yn gallu cyfrannu gan nodi y byddai gwneud hynny'n gosod cynsail ar gyfer cyfrannu at brosiectau gan awdurdodau eraill yng Ngogledd Cymru a hefyd oherwydd ei fod yn datblygu ei broses ei hun ar gyfer ymgysylltu gyda phlant a phobl ifanc ar draws Gogledd Cymru. Yn yr un modd, nid yw'r prosiect yn bodloni'r meini prawf ar gyfer ei ariannu gan Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn nac Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn (Stad Elusennol David Hughes). Dywedodd Rheolwr y Gwasanaeth fod trafodaethau gyda Lleisiau o Ofal Cymru wedi symud ymlaen ac y bydd swyddog o'r sefydliad yn dod i Ynys Môn yn ystod yr wythnosau nesaf fel rhan o Ymweliad Laming.

Dywedodd Liz Fletcher, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, er ei bod yn cytuno â'r prosiect mewn egwyddor, y byddai'n rhaid iddi sefydlu gydag Adran Gyllid y Bwrdd a oes cyllid ar gael i alluogi gwneud cyfraniad.

Wrth nodi'r adroddiad a ddaeth yn ôl gan y Rheolwr Gwasanaeth, nododd y Panel hefyd fod yr Heddlu, o dan y ddeddfwriaeth enillion o droseddau, yn derbyn canran o'r arian a atafaelwyd a gellir ei ddefnyddio er budd y gymuned ar draws ardaloedd awdurdodau lleol Gogledd Cymru. Awgrymwyd y gallai fod yn fuddiol gwneud ymholiadau pellach am arian enillion o droseddau fel llwybr ariannu posibl ar gyfer y prosiect Lleisiau o Ofal.

CAMAU GWEITHREDU Y CYTUNWYD ARNYNT: Gwneud ymholiadau gyda Heddlu Gogledd Cymru ynghylch a ellir gwneud cyfraniad tuag at y prosiect Lleisiau o Ofal o arian enillion o droseddau.

• GWASANAETH IECHYD MEDDWL PLANT A PHOBL IFANC (CAMHS)

Cadarnhaodd Liz Fletcher, BIPBC, fel un â chyfrifoldeb am iechyd plant ar draws Gwynedd ac Ynys Môn gyda portffolio yn cwmpasu gwasanaeth iechyd meddwl plant a phobl ifanc; gwasanaeth aciwt yn yr ysbyty; gwasanaeth ymwelwyr iechyd a nyrsuso ysgol a gwasanaeth cymunedol (gyda phwyslais ar niwro-ddatblygiad ac anabledd) y byddai'n hapus i ofyn i unrhyw un o'r pedwar rheolwr gwasanaeth fynychu cyfarfod o'r Panel Rhiant Corfforaethol i drafod elfennau penodol yn ymwneud â'r pedwar maes gwasanaeth.

4 CYNHADLEDD LLEISIAU O OFAL CYMRU

Cyflwynwyd er ystyriaeth y Panel, adroddiad ar Gynhadledd Lleisiau o Ofal Cymru a gynhaliwyd yn Llanrwst ar 26 Chwefror 2019.

Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd mai'r achlysur uchod oedd y digwyddiad LIOOC cyntaf erioed i'w gynnal yn y Gogledd a bod gan Ynys Môn gynrychiolaeth dda yn y gynhadledd gyda phedair merch rhwng 6 ac 14 oed ynghyd â thri rhiant maeth a thri rhiant corfforaethol yn mynychu'r digwyddiad. Roedd yr uchafbwyntiau'n cynnwys sgwrs gan ddyn ifanc a oedd wedi bod yn blentyn mewn gofal a oedd yn adrodd ar ei brofiadau o ofal ac o symud o un lleoliad maeth i'r llall. Cynhaliwyd gweithdai yn y bore a'r prynhawn ar themâu a oedd yn amrywio o rianta corfforaethol a phrofiadau pobl ifanc o fod

yn blentyn mewn gofal mewn cymunedau yng Nghymru i rôl llenyddiaeth wrth droi profiadau negyddol yn rhai cadarnhaol. Cynhaliwyd sioe anifeiliaid ryngweithiol hefyd a oedd yn boblogaidd. Dywedodd y Swyddog fod y digwyddiad yn rhoi cyfle i blant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal gyfarfod a rhannu profiadau. Bydd yr Awdurdod yn sicrhau y caiff aelod(au) o'r Panel Rhiant Corfforaethol gyfle i fynychu digwyddiad y flwyddyn nesaf.

Nododd y Panel y wybodaeth a gyflwynwyd ac er ei fod yn croesawu'r cyfle y gall y gynhadledd a digwyddiadau eraill tebyg ei ddarparu i aelodau'r Panel gyfarfod â phlant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal, nododd na ddylai mynychu digwyddiadau o'r fath fod yr unig ffordd y gall Aelodau ymgysylltu â hwy. Pwysleisiodd y Panel y byddai'n hoffi derbyn adborth gan y plant a'r bobl ifanc eu hunain am yr hyn sydd yn dda ganddynt a'r hyn nad yw cystal iddynt gan gynnwys mewn digwyddiadau fel hyn, a bod y plant yn cael y cyfle i fynegi eu barn trwy pa bynnag cyfrwng maent yn ei ddewis.

Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd mai rhan o friff y prosiect ar gyfer Lleisiau o Ofal Cymru yw gwella cyfranogiad plant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal a chryfhau'r cysylltiad rhwng yr Awdurdod ac Aelodau Etholedig a'r plant a'r bobl ifanc y maent yn gofalu amdanynt.

NI CHYNYGIWYD UNRHYW GAMAU GWEITHREDU YCHWANEGOL.

5 STRATEGAETH RECRIWTIO A CHADW GOFALWYR MAETH

Rhoddodd Keith Walters, Arweinydd Ymarfer y Tîm Lleoli Plant gyflwyniad i'r Panel ar recriwtio a chadw Gofalwyr Maeth gan gyfeirio'n benodol at y modd y byddai'r Strategaeth Recriwtio a Chadw Gofalwyr Maeth yn cael ei gweithredu.

Dywedodd yr Arweinydd Tîm Lleoli Plant fod dadansoddiad SWOT o Wasanaeth Maethu yr Awdurdod wedi dangos bod y Gwasanaeth mewn sefyllfa dda ar hyn o ran capasiti llawn a'r gymysgedd o Weithwyr Cymdeithasol profiadol a newydd. Fel Asiantaeth Faethu Awdurdod Lleol, mae'r Gwasanaeth yn ffodus o gael cysylltiadau cryf gyda'i Weithwyr Cymdeithasol ei hun yn y Tîm Plant. Dywedodd y Swyddog fod yn rhaid i'r Gwasanaeth wneud yn fawr o'r cyfleoedd sydd ar gael iddo yn benodol, sef y gefnogaeth a ddarperir gan y Cyngor i ariannu Cynnig Newydd i ddenu Gofalwyr Maeth sy'n darparu pecyn gwell o fudd-daliadau i Ofalwyr Maeth yr Awdurdod - gostyngiad o 50% yn y Dreth Gyngor ; parcio am ddim ym meysydd parcio'r Cyngor, aelodaeth am ddim ar gyfer canolfannau hamdden y Cyngor a chynnydd o 10% yn y lwfansau maethu. Fodd bynnag, bydd angen i'r Gwasanaeth sicrhau ei fod yn gallu cwrdd â'r galw am asesiadau.

Mae'r Gwasanaeth wedi datblygu Strategaeth Recriwtio a Chadw Gofalwyr Maethu, a'r amcanion yw recriwtio mwy o ofalwyr maeth, i ddarparu gwell cefnogaeth i ofalwyr maeth ac i wneud gwaith ataliol yn well hefyd. Er mwyn cyflawni'r amcanion hyn bydd y Strategaeth -

- Yn sicrhau bod Maethu yn y newyddion. Bydd digwyddiadau fel y Pythefnos Maethu, dosbarthu Cylchlythyr Maethu CSYM ar lefel ehangach i feddygfeydd a deintyddion yn ogystal ag i bob Gofalwr Maeth a sicrhau bod Gofalwyr Maeth yn mynychu digwyddiadau proffil uchel yn codi ymwybyddiaeth pobl o faethu a'u hannog i siarad amdano.
- Dweud wrth bawb am Gynnig Newydd yr Awdurdod. Nid yw tybio bod pobl yn gwybod amdano'n ddigon da. Er bod y cyfryngau cymdeithasol yn ffordd fwyfwy effeithiol o gael cyhoeddusrwydd a lledaenu gwybodaeth, gwybodaeth a geir ar lafar yw'r dull marchnata mwyaf pwerus o hyd.
- Gwella'r gefnogaeth a ddarperir i Ofalwyr Maeth drwy -

- gynyddu amllder goruchwyliaeth ac ymweliadau cefnogi;
 - parhau i hwyluso cynulladau ffurfiol ac anffurfiol rheolaidd ar gyfer Gofalwyr Maeth drwy gyfrwng y Fforwm Maethu (ffurfiol) a sesiynau te a chacennau (anffurfiol);
 - Gofalwyr Maeth i gael mwy o ymwneud â'r Gwobrau Seren;
 - cynllun mentora a elwir hefyd yn "system Buddy-Buddy;"
 - datblygu Rhaglen Hyfforddi gliriach;
 - datblygu Grŵp ar gyfer Dynion sy'n Maethu;
 - datblygu Grŵp Cefnogi ar gyfer Pobl Gysylltiedig
- Cryfhau gwaith ataliol trwy hyfforddiant ymyrraeth ddwys a chyfarfodydd tîm; cyfranogiad cynnar mewn cyfarfodydd Grŵp Teulu ac ystyried dewisiadau eraill yn lle Maethu, e.e. Gorchmynion Gwarcheidwaeth Arbennig.

Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd fod gan y Gwasanaeth well dealltwriaeth o ble y mae ac yn seiliedig ar y ddealltwriaeth honno, mae'n cynllunio ymlaen yn well yn hytrach na gwneud cynlluniau yn fyr-fyfur, e.e. mae'n rhagweld yr anghenion o ran lleoli plant ac yn ceisio gweld sut y gellir diwallu'r anghenion trwy ddarpariaeth maethu yn y dyfodol.

Ystyriodd y Panel y wybodaeth a gyflwynwyd a gwnaeth y pwyntiau a ganlyn -

- Gofynnodd y Panel am sicrwydd bod y trefniadau strwythurol ar waith i gefnogi gweithrediad parhaus y strategaeth ac i hwyluso cynllunio ystyriol yn hytrach na chynllunio adweithiol h.y. ni fydd absenoldeb neu ymadawiad swyddog penodol yn effeithio ar barhad y gwaith a bod y gofynion yn cael eu gwneud yn glir yn y trefniadau olyniaeth.

Dywedodd yr Arweinydd Tîm Lleoli Plant fod elfen o barhad wedi'i cholli o ganlyniad i'r adleoli a throsiant staff asiantaeth. Fodd bynnag, mae hynny bellach yn derbyn sylw gyda gweithlu sefydlog ac mae'r Strategaeth yn anelu at roi eglurder i staff yn y timau am eu rolau a'r hyn a ddisgwylir ohonynt a'r modd y mae eu cyfrifoldebau yn cydgysylltu â rhai'r timau sy'n gweithio ochr yn ochr â hwy.

Dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth (Gwasanaethau Plant), o ran cynllunio sefydlogrwydd ar gyfer plant yng ngofal yr Awdurdod, bod cyfarfodydd cynllunio sefydlogrwydd yn sicrhau bod pawb yn glir ynghylch cynlluniau sefydlogrwydd ar gyfer y plentyn sy'n derbyn gofal. Dywedodd y Swyddog fod ymchwil yn awgrymu na ddylai plant aros mewn gofal am y tymor hir, yn rhannol oherwydd y stigma y mae hyn yn ei greu. Un opsiwn yw i Ofalwyr Maeth wneud cais am Orchymyn Gwarcheidwaeth Arbennig sy'n rhoi cyfrifoldeb rhiant i'r rhiant maeth am y plentyn nes ei fod yn 18 oed. Byddai'r plentyn yn parhau i dderbyn cefnogaeth ond nid fel plentyn sy'n derbyn gofal. Mae'r Gwasanaeth yn adolygu'r holl blant y mae'n gofalu amdanynt i sicrhau bod cynlluniau pendant ar eu cyfer yn y tymor hir ac, ers diwedd y flwyddyn ddiwethaf, mae wedi gwneud cais i'r Llysoedd i ddiddymu'r gorchmynion gofal ar gyfer chwe plentyn sy'n derbyn gofal wedi i'r plant hynny gael eu nodi yn ystod y broses adolygu fel rhai nad oes angen mwyach iddynt fod mewn gofal.

- Gofynnodd y Panel am sicrwydd bod gan y Tîm Lleoliadau y capasiti i gyflawni'r Strategaeth Recriwtio a Chadw Gofalwyr Maeth

Dyweddodd yr Arweinydd Tîm Lleoli Plant fod y Tîm yn dod i ben yn llwyddiannus ar hyn o bryd o ran gwaith cefnogi ond efallai y bydd angen adolygu'r sefyllfa os oes cynnydd yn y gwaith, yn enwedig os yw hynny'n cyd-ddigwydd â chynnydd yn nifer yr asesiadau y mae angen eu cynnal.

Dyweddodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd fod angen deall cymorth yn wahanol, ac y gellir ei ddarparu mewn ffyrdd ar wahân i Weithwyr Cymdeithasol e.e. mae ystod o staff cymorth sy'n gallu ymateb i ymholiadau gan Ofalwyr Maeth ac yn aml daw'r gefnogaeth orau o siarad â Gofalwyr Maeth eraill.

Dyweddodd yr Aelod Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol fod angen rhoi amser i'r ailstrwythuro sydd wedi digwydd yn y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd gan gynnwys o fewn y Tîm Lleoli Plant sefydlu'n gadarn ac y bydd yn haws asesu effaith y newidiadau, gan gynnwys cyflwyno'r Cynnig Newydd, ar gapasiti ac ar ansawdd ac effeithiolrwydd ymarfer, ymhen 6 i 12 mis.

- Nododd y Panel fod y Gwasanaeth yn gwella o ran cyflymu asesiadau – y canfyddiad yn flaenorol oedd fod pethau'n cymryd gormod o amser i ddwyn ffrwyth.

Wrth nodi'r wybodaeth a gyflwynwyd, croesawodd y Panel nodau ac amcanion y Strategaeth Recriwtio a Chadw Gofalwyr Maeth ac ni wnaeth unrhyw gynigion ar gyfer camau gweithredu pellach.

6 ADRODDIAD Y SWYDDOGION ADOLYGU ANNIBYNNOL (SAA)

Cyflwynwyd adroddiad y Swyddogion Adolygu Annibynnol (Uned Diogelu ac Ansawdd) i'r Panel ei ystyried. Rhoes yr adroddiad ddiweddariad ar y cynnydd yn erbyn y pum amcan gwella a nodwyd yn dilyn arfarniad yr SAA ym mis Mawrth, 2018 o'r Awdurdod fel rhiant corfforaethol.

Adroddodd y Swyddog Adolygu Annibynnol, yn seiliedig ar y dystiolaeth a archwiliwyd, gan gynnwys archwiliadau misol o achosion, samplu penodol at ddiben yr adroddiad; profiad y Swyddogion Adolygu o arfer cyfredol ; adborth ymarferwyr a phlant a'r archwiliad thematig o 60 o gynlluniau gofal a chymorth ar gyfer plant sy'n derbyn gofal, y gellir dod i'r casgliad bod angen gwneud gwaith pellach i wella'r trefniadau ar gyfer cynllunio ar gyfer gofal a chymorth i blant sy'n derbyn gofal. Dygodd y Swyddog sylw at y prif bwyntiau fel a ganlyn -

- O ran ansawdd yr asesiadau ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a'r angen i'w diweddarau, er bod yna enghreifftiau o asesiadau'n cael eu diweddarau ac enghreifftiau hefyd o gynlluniau gofal a chymorth da, mae angen i hyn gael ei weithredu'n gyson ar draws y maes ymarfer.
- O ran darparu cynlluniau gofal a chymorth ar gyfer pob plentyn sy'n canolbwyntio ar y canlyniadau a ddeisyfir, ymyriadau i sicrhau'r canlyniadau hynny, cyfrifoldebau clir ac amserlenni, mae amrywiaeth rhwng ansawdd gwahanol gynlluniau. Mae angen adolygu a yw'r ddogfen Gofal a Chymorth Rhan 6 yn addas i'r pwrpas. Nid yw'r ddogfen Rhan 6 yn cyfleu'r hyn sydd wedi digwydd i'r plentyn ers yr adolygiad diwethaf.
- O ran adolygu gweithrediad a'r gwahaniaeth a wnaed, nodir gwelliant sylweddol yn nifer yr adroddiadau a gyflwynwyd cyn Cyfarfodydd Adolygu Plant sy'n Derbyn Gofal; o sampl o 26 adolygiad, cyflwynwyd adroddiadau ar gyfer 24 (92.3%). Fodd bynnag, nodwyd problem gyda diweddarau dogfennau gydag un SAA o'r farn nad oedd llawer o ddogfennau Rhan 6 wedi cael eu diweddarau er nad oedd y sampl a ddefnyddiwyd ar gyfer yr adroddiad yn adlewyrchu hyn.

- Bu dirywiad yn yr adroddiadau a dderbyniwyd gan asiantaethau maethu preifat ar gyfer adolygiadau; yn yr un modd, mae adroddiadau'r ysgolion ar gyfer adolygiadau hefyd yn anghyson gyda rhai yn cyfrannu adroddiadau yn rheolaidd ac eraill yn bur anaml. Mae cyfarfod gyda'r Gwasanaeth Addysg wedi'i drefnu i drafod y mater hwn.
- O ran ansawdd a chysondeb cofnodi achosion, fel yn yr adroddiad blaenorol i'r Panel, roedd gan bob un o'r 10 achos a samplwyd ar gyfer yr adroddiad hwn gofnodiadau achos cyfredol. Mae'n gadarnhaol bod y gwelliant hwn wedi'i gynnal.
- O ran ffocws dwys ar gynllunio sefydlogrwydd ar gyfer plant sy'n derbyn gofal er mwyn lleihau eu nifer, mae'r SAA bellach yn mynychu cyfarfodydd cynllunio sefydlogrwydd ac yn gallu mynegi eu barn ar y cynlluniau a gyflwynwyd. Mae SAA hefyd yn mynychu cyfarfodydd misol gyda Rheolwr y Gwasanaeth i graffu lleoliadau maeth.
- Mae'r Uned sôn wrth y Gwasanaeth am yr angen i sicrhau cysondeb o ran gweithwyr cymdeithasol ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal. Mae rhai plant yn dweud eu bod yn cael nifer o weithwyr gwahanol.
- Cred y Swyddogion Adolygu Annibynnol nad yw Cynlluniau Llwybr (ôl-16) yn cael eu diweddarau'n rheolaidd; caiff hyn ei fonitro'n fanylach a'i gynnwys yn adroddiad nesaf yr Uned i'r Panel. Mewn un achos, fodd bynnag, nodwyd bod y person ifanc wedi gwrthod cwblhau'r Cynllun Llwybr gyda'r Gweithiwr Cymdeithasol.
- Mae'r Swyddogion Adolygu Annibynnol ar hyn o bryd yn adolygu effeithiolrwydd y broses adolygu yng nghyd-destun Safonau a Chanllawiau Ymarfer i Swyddogion Adolygu Annibynnol Cymru; mae rhaglen waith wedi cychwyn mewn perthynas â'r agweddau a nodwyd yn yr adroddiad.
- Mae proses yn ei lle ar gyfer herio / uwchgyfeirio pryderon lle mae Swyddogion Adolygu o'r farn nad yw'r Awdurdod Lleol yn cyflawni ei ddyletswyddau mewn achosion penodol gyda hynny'n amddifadu'r plentyn o'u hawliau. Mae'r broses hon wedi cael ei hadolygu a bydd adroddiad yn cael ei lunio yn y dyfodol ar nifer a lefel yr heriau ac a gawsant eu datrys ai peidio.
- Mae'r Swyddogion Adolygu Annibynnol wedi mynegi pryder bod ysgolion yn anghyson o ran gwahodd rhieni Plant sy'n Derbyn Gofal i nosweithiau rhieni. Gwnaed cais i'r Panel ofyn i'r Gwasanaeth Dysgu ymateb i hyn trwy ddarparu arweiniad clir i ysgolion ar y mater hwn ac ar hawl rhieni i gael gwybod am gynnydd addysgol eu plant.

Wrth ymateb i'r adroddiad, dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth (Gwasanaethau Plant) y byddai'n ddefnyddiol i'r Gwasanaeth, wrth fynd i'r afael â'r materion a godwyd, pe bai'r SAA yn gallu bod yn fwy manwl yn eu sylwadau ac yn rhoi enghreifftiau, e.e. pa adolygiadau a welwyd lle nad oedd adroddiadau wedi cael eu darparu ar eu cyfer ymlaen llaw; yn mha achosion gwelwyd newidiadau o ran gweithwyr cymdeithasol. Hefyd, mae angen herio materion sy'n ymwneud ag ymarfer yn uniongyrchol gydag Arweinwyr Tîm fel eu bod yn ymwybodol o'u hatebolrwydd proffesiynol.

Wrth ystyried yr adroddiad, gwnaeth y Panel y pwyntiau canlynol -

- Nododd y Panel yr anghysondeb o ysgol i ysgol o ran darparu adroddiadau ar gyfer cyfarfodydd adolygu ac y bydd hyn yn cael ei godi mewn cyfarfod a drefnir gyda'r Gwasanaeth Dysgu. Nodwyd y gall Aelodau Etholedig yn eu rôl fel llywodraethwyr ysgol dynnu sylw eu hysgolion at bwysigrwydd darparu adroddiad ar gyfer cyfarfodydd adolygu ar gynnydd addysgol plant sy'n derbyn gofal fel disgwyliad sylfaenol, ac fel sail ar gyfer penderfynu a oes angen gwneud unrhyw newidiadau o ran y ddarpariaeth.

Dyweddodd yr Aelod Portffolio dros Wasanaethau Cymdeithasol y byddai'r Llywodraethwr enwebedig ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal ar gorff llywodraethu yn gyswllt priodol rhwng yr ysgol a'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd.

- Nododd y Panel fod materion gyda'r ddogfen Gofal a Chymorth Rhan 6 wedi'u nodi. Gofynnodd y Panel am eglurhad ynghylch a yw'r ddogfen Rhan 6 yn addas i'r pwrpas ac a oes modd ei gwneud yn haws i'w defnyddio.

Dyweddodd y Swyddog Adolygu Annibynnol, mai cyfyng yw defnyddioldeb y ddogfen o safbwynt yr SAA, oherwydd er ei bod yn cynnwys gwybodaeth hanesyddol am y plentyn, nid yw'n olrhain cynnydd y plentyn ers y cyfarfod adolygu diwethaf.

Dyweddodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd fod y ddogfen Rhan 6 yn uchelgeisiol oherwydd mae'n cyfuno 5 o ddogfennau blaenorol yn yr un adroddiad ac o'r herwydd mae'n gymhleth ac yn cynnwys llawer o wybodaeth, ac mae rhywfaint o'r wybodaeth honno'n ailadroddus. Mae'r ddogfen wedi bod yn cael ei defnyddio ers llai na blwyddyn ac nid yw ei heffeithiolrwydd wedi cael ei adolygu eto. Gallai'r Gwasanaeth edrych ar addasu'r ddogfen yn enwedig o ran gwneud i ffwrdd â dyblygu gwybodaeth, gan sicrhau ar yr un pryd bod y wybodaeth honno sy'n ofynnol o safbwynt statudol yn cael ei chynnwys.

- Nododd y Panel nad yw rhai o'r sylwadau a wnaed gan yr SAA yn ddigon manwl i alluogi'r Panel i fod yn glir ynghylch yr hyn sydd angen ei wneud e.e. mae'r SAA dan yr "*argraff*"; roedd un SAA o'r farn nad oedd "*llawer*" o ddogfennau wedi cael eu diweddarau.

Awgrymodd y Panel y byddai mabwysiadu'r disgrifiadau canlynol yn ddefnyddiol wrth werthuso unrhyw ddiffyg neu anghysondebau mewn ymarfer a allai gael eu nodi - bron pob un = 90%; mwyafrif sylweddol = 75%; mwyafrif = 55%; lleiafrif sylweddol = 25% a phrin iawn = 10%.

- Y byddai hefyd yn ddefnyddiol pe bai'r adroddiad yn cynnwys adran a fyddai'n dwyn sylw at y prif faterion sy'n codi o waith y Swyddogion Adolygu Annibynnol a bod hyn yn cael ei rannu gyda'r Gwasanaeth ymlaen llaw fel y gall baratoi ymateb i'r materion a godwyd ac i adrodd ar y mesurau a gymerwyd.

Cytunodd y Panel i nodi'r adroddiad a'r materion a godwyd gan y Swyddogion Adolygu Annibynnol a gwnaeth y cynigion canlynol ar gyfer gweithredu pellach -

- **Y Rheolwr Gwasanaeth (Gwasanaethau Plant) i ddilyn i fyny ar y materion ymarfer a godwyd ac i ddiweddarau'r Panel ar lwyth gwaith Gweithwyr Cymdeithasol Plant.**
- **Y Swyddogion Adolygu Annibynnol -**
 - **I ddiwygio templed yr adroddiad i ddarparu adran ar y prif faterion sy'n codi;**
 - **I fesur anghysondebau mewn ymarfer trwy gyfeirio at ganran yr achosion.**

**Dr Gwynne Jones
Cadeirydd**

